

**PRIJEDLOZI I SUGESTIJE ZA IZMJENE I DOPUNE NACRTA ZAKONA O OBNOVLJIVIM
IZVORIMA ENERGIJE REPUBLIKE SRPSKE**

(u daljem tekstu: **Zakon**)

PRIJEDLOG 1.

U Članu 3. stav (1) dodati i slijedeći pojam:

Balansno odgovorna strana označava učesnika na tržištu električne energije koji preuzima finansijsku odgovornost odstupanja jedne balansne grupe.

Obrazloženje:

Navedena definicija je preuzeta iz Zakona o električnoj energiji Republike Srpske. Imajući u vidu značaj balansiranja u kontekstu cjelokupnog Zakona smatramo bitnim da se predmetna definicija nađe i u ovom Zakonu.

PRIJEDLOG 2.

U Članu 3. stav (1) tačka 5) dopuniti pojam kako slijedi:

instalirana snaga proizvodnog postrojenja (elektrane) označava zbir nazivnih snaga svih turbina u postrojenju ili svih generatora, ukoliko postrojenje nema pogonsku mašinu (turbinu), izraženu u kW. U slučaju fotonaponskih elektrana instalirana snaga predstavlja zbir izlaznih snaga svih invertora elektrane,

Obrazloženje:

U praksi se često dešava da se kao relevantna instalirana snaga solarnih elektrana uzimala instalirana snaga panela. Međutim, kao relevantna i mjerodavna instalirana snaga kod fotonaponskih odnosno solarnih elektrane jeste zbir izlaznih snaga invertora, te shodno tome u konkretnom slučaju u okviru ove definicije je potrebno jasno precizirati koja se to snaga uzima kao relevantna u kontekstu pojma instalirane snage, a kako se u praksi ne bih dešavale situacije da se dovodi u pitanje da li snaga panela ili snaga invertora relevantan podatak za instaliranu snagu solarnih odnosno fotonaponskih elektrana.

PRIJEDLOG 3.

U članu 3. stav (1) potrebno je dodati i slijedeći pojam:

hibridna elektrana znači postrojenje za proizvodnju električne energije i/ili toplotne energije upotrebom dva ili više različitih energenata, od kojih je barem jedan obnovljivi izvor energije. Postrojenja koja ne koriste ni jedan obnovljivi izvor energije ne mogu se smatrati hibridnim elektranama u smislu ovog zakona.

Obrazloženje:

S obzirom da nacrt Zakona u okviru pojma "električne energije iz obnovljivih izvora" iz tačke 6) stav (1) člana 3. Zakona navodi i hibridna postrojenje, svrsishodno je da se taj pojam jasno definiše i u okviru ovog Zakona. Kako je Zakon o električnoj energiji već propisao definiciju hibridne elektrane istu je potrebno preuzeti i u Zakona o OIE.

PRIJEDLOG 4.

U članu 3. stav (1) potrebno je dodati i slijedeći pojam:

Stambena zajednica ili zajednica etažnih vlasnika može imati prava i obaveze kupca-proizvođača u skladu sa ovim zakonom, priključenjem elektrane koja je u vlasništvu stambene zajednice ako je izgrađena na zajedničkim dijelovima stambene zgrade.

Objasnenje:

Veoma je bitno uvesti i ovaj pojam stambene zajednice u Zakon s obzirom da se otvara mogućnost i da stambena zajednica može biti kupac proizvođač.

PRIJEDLOG 5.

U Članu 8. stav (2) tačka 1) potrebno je brisati riječ:

"hidroelektrane"

Objasnenje:

Male hidroelektrane treba isključiti u potpunosti iz sistema podsticaja. Ukoliko postoje opravdani razlozi da one ipak ostanu u sistemu podsticaja, moraju se predvidjeti posebne, konkretne obaveze koje se tiču poštovanja propisa o zaštiti životne sredine odnosno okoliša, kao i zabrana gradnje ovih hidroelektrana u zaštićenim područjima i područjima bogate biološke raznovrsnosti. Također, moraju se uvesti posebni standardi za gradnju ovih hidroelektrana kojima bi se osigurao kontinuitet riječnog toka.

Dokument koji je pripremila Evropska komisija pod nazivom "Uputstva u pogledu zahtjeva za hidroelektrane u EU" (Guidance on the requirements for hydropower in relation to EU Nature Legislation) navodi da je analiza troškova i koristi (cost-benefit analysis) pokazala da troškovi izgradnje malih hidroelektrana mogu drastično previsiti koristi koje one pružaju. Što je manje postrojenje i što je prirodniji vodotok, analiza troškova i koristi je nepovoljnija. Stoga, u većini slučajeva, proizvodnja energije upotrebom mini hidroelektrana postaje u potpunosti neekonomična. Zajednička studija istaknutih međunarodnih organizacija WWF, Geota, RiverWatch i Euronatur, "Pritisak hidroelektrana na evropske reke – priča u brojkama" (Hydropower pressure on European Rivers, The Story in Numbers) iz 2019. godine, pokazuje da male hidroelektrane izazivaju "haos u životnoj sredini, dok proizvode vrlo malo energije". Ova studija ističe da su netaknute reke Balkanskog poluostrva "Evropsko blago" i da čovečanstvo ne sme da rizikuje da ih izgubi. Studija dalje navodi da male hidroelektrane negativno utiču na kontinuitet riječnog toka, dovodeći do ekoloških katastrofa, izumiranja riba, endemskih vrsta, flore i faune. Studija navodi primere Belgije, Češke i Portugala gde je

izgradnja ovih hidroelektrana dovela do dramatičnih ekoloških katastrofa.

Imajući u vidu navedeno, smatramo da podsticajne mere ne treba primenjivati na male hidroelektrane. Također, potrebno je uobziriti i odrednice postavljene u Deklaracije o zaštiti rijeka na području Republike Srpske.

PRIJEDLOG 6.

U članu 9. stav (3) iza riječi „pribavljanja“ dodati riječ:

"pravosnažne"

Obrazloženje:

U skladu sa Zakonom o uređenju prostora i građenju RS, lokacijske uslove, građevinsku dozvolu i upotrebnu dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave (grad ili općina) kao i Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS. U situacija kada upravne akte (građevinska dozvola i upotrebna dozvola) izdaje jedinica lokalne samouprave protiv takvih akata je dozvoljena žalba nadležnom Ministarstvu. Žalba u tom slučaju odgađa izvršenje rješenja sve do njegove konačnosti, odnosno odluke Ministarstva po žalbi nakon čega zainteresovana stranka ima pravo pokrenuti upravni spor koji u pravilu ne odlaže izvršenje rješenja osim izuzetno ukoliko sud po zahtjevu stranke koja je podnijela tužba ne odluči da izjavljena tužba odlaže izvršenje. Navedeno znači da sve dok rješenje ne postane pravosnažno u smislu odredbi Zakona o opštem upravnom postupku takvo rješenje se ne bih moglo smatrati izvršnim. U skladu s tim bitno je propisati Zakonom da se predmetni sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje nakon pribavljanje pravosnažne upotrebne dozvole. U slučajevima kada upravne akte izdaje Ministarstvo takvi akti su konačni s obzirom da protiv istih nije dopuštena žalba kao redovni pravni lijek, međutim zainteresovana stranka može podnijeti tužbu u upravnom sporu, a koja kako je prethodno navedeno može po odluci suda da iznimno i odlaže izvršenje rješenja. S tim u vezi je bitno da upravni akt sadrži klauzulu pravosnažnosti kada se smatra i izvršnim.

PRIJEDLOG 7.

U članu 11. stav (4) Zakona iza riječi "energije" dodati slijedeće:

... kao i drugih bespovratnih sredstava ostvarenih kroz međunarodne fondove, a koji ne utiču na samostalnost i zakonitost rada operatora.

Obrazloženje:

Naime, nacrtom Zakona je predviđeno da je operator sistema podsticaja neprofitna organizacija što podrazumijeva da nakon što bude osnovan kao pravno lice u skladu sa primjenjivim zakonima Republike Srpske, operator neće moći imati bilo koji oblik privrednog društva, te obavljati privredne djelatnosti radi sticanja dobiti. S obzirom da bi trenutnim nacrtom Zakona finansiranje bilo ograničeno isključivo na naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, a kako postoji mogućnost da se Operator finansira i iz drugih izvora putem pristupa međunarodnim fondovima takvu mogućnost treba jasno propisati

Zakonom.

PRIJEDLOG 8.

U članu 17. u stav (3) i (4) Zakona broj "150" zamijeniti sa brojem:

"400"

Obrazloženje:

U skladu sa EU Direktivom o električnoj energiji propisano je da se od obaveza plaćanja troškova balansiranja mogu osloboditi postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sa instalisanim kapacitetom manjim od 400 kW. S obzirom da bi oslobađanje za od plaćanja troškova balansiranja osim mjera podsticaja koji podrazumijevaju zagaranovanu cijenu ili premiju, također, predstavljalo mehanizam podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, imajući u vidu da isto predviđa i direktiva smatramo svrsishodnim i opravdanim da se podigne prag instalisane snage za oslobađanje od troškova balansiranja.

PRIJEDLOG 9.

U članu 17. iza člana (4) dodati stav (6) koji glasi:

Postrojenja koja su puštena u pogon nakon 1. januara 2026. godine će biti oslobođena plaćanja obaveza balansiranja i prijave dnevnog rasporeda Operatoru sistema podsticaja ukoliko je njihova instalisana snaga jednaka ili manja od 200 kW.

Obrazloženje:

EU Direktivom o električnoj energiji je propisano da će se od 1. Januara 2026. godine oslobađanje od plaćanja troškova balansiranja odnositi samo na postrojenja čiji je instalisana snaga manja od 200 kW. S obzirom na navedeno predložena je predmetna dopuna člana 17. Zakona.

PRIJEDLOG 10.

U članu 22. stav (1) Zakona iza riječi "izdata" dodati slijedeće:

...na teritoriju Bosne i Hercegovine i...

Obrazloženje:

S obzirom da će u Federaciji Bosne i Hercegovine također biti usvojen novi Zakon o obnovljivim izvorima energije, te da će garancija o porijeklu biti izdata od strane nadležnog tijela u FBiH na način i u obliku koji će propisati Zakon i/ili podzakonski akti bitno je propisati da će se takva garancija bez ograničenja priznavati i u Republici Srpskoj.

PRIJEDLOG 11.

U članu 29. iza riječi "mrežu" dodati slijedeće:

...te u skladu sa tim ostvaruje pravo na sve pogodnosti propisane tim propisima.

Obrazloženje:

U skladu sa trenutno primjenjivim Pravilnikom o priključku Državne regulatorne komisije za električnu energiju BiH (**DERK**) kao podsticaj za priključenje elektrane koja proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora na prenosnu mrežu propisano je da se za takve elektrane plaća samo 50% fiksnog iznosa dijela naknade za priključenje. Imajući u vidu značaj ovakve olakšice svrsishodno je da se u Zakonu propiše, odnosno ukaže na postojanje određenih pogodnosti kako bi investitori znali da osim podsticaja koji su propisani Zakonom postoje i pogodnosti za elektrane koje koriste obnovljive izvore energije sadržane i u drugim propisima.

PRIJEDLOG 12.

U članu 33. stav (2) tačka 2) iza riječi dozvola dodati slijedeće:

...sa klauzulom pravosnažnosti...

Obrazloženje:

Obrazloženje kao u Prijedlogu 4.

PRIJEDLOG 13.

U članu 33. stav (4) tačka 1) riječ "godinu" zamijeniti sa:

dvije godine...

Obrazloženje:

Rok za izgradnju solarnih elektrana je kratak. Treba produžiti vrijeme za dodatnih godinu dana odnosno propisati da rok iznosi 2 godine ili alternativno propisati mogućnost produženja roka za dodatnu godinu dana ukoliko postoji opravdan razlog kašnjenja sa ishodom upotrebe dozvole poput administrativnih barijera, šutnje uprave, kašnjenja u isporuci opreme, više sile i slično.

PRIJEDLOG 14.

U članu 33. stav (4) tačka 2) riječ "dvije" zamijeniti sa:

tri...

Obrazloženje:

Također, ovaj period je prekratak i trebalo bi propisati umjesto dvije period od tri godine ili alternativno propisati mogućnost produženja roka za dodatnu godinu dana ukoliko postoji

opravdan razloga kašnjenja sa ishodovanjem upotrebne dozvole poput administrativnih barijera, šutnje uprave, kašnjenja u isporuci opreme, više sile i slično.

PRIJEDLOG 15.

U članu 36. stav (3) nakon riječi "pribavili" dodati riječ:

"pravosnažnu"

Obrazloženje:

Obrazloženje kao u Prijedlogu 4.

PRIJEDLOG 16.

U član 38. stav (4) iza riječi "lokaciji" dodati slijedeće:

...uključujući status vlasništva nad zemljištem na kojem je planirana izgradnja kao i mogućnosti sticanja prava vlasništva, prava građenja ili drugog stvarnog prava radi izgradnje elektrane, te drugu raspoloživu dokumentaciju za planiranu elektranu.

Obrazloženje:

Naime, kao što je evidentno iz navedene zakonske norme lokacijska aukcija se u pravilu veže za tačno određenu lokaciju koju odredi Vlada Republike Srpske. Međutim, imajući u vidu značaj informacija koje se odnose na vlasništvo nad predmetnom lokacijom, kao i na mogućnosti rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na predmetnoj lokaciji u odluci je unaprijed potrebno definisati što više podataka koji se odnose na navedene činjenice. U praksi se često dešava da primjera radi koncedent dodijeli koncesiju na zemljištu koje nije u vlasništvu koncedenta, pri čemu investitoru preostaje obaveza da riješi imovinsko-pravne odnose sa vlasnikom zemljišta, a pri tome ne postoji garancija da investitor sa vlasnikom zemljišta uspješno riješi imovinsko-pravne odnose. Kako bi se takvi scenariji izbjegli u budućnosti, Vlada RS u odluci o sprovođenju lokacijske aukcije treba dati jasnu uputu o mogućnosti rješavanja imovinsko-pravnih odnosa sa vlasnikom zemljišta na lokaciji predviđenoj za izgradnju planirane elektrane.

PRIJEDLOG 17.

U članu 39. nakon stava (1) dodati novi stav (2), (3) i (4), pri čemu dotadašnji stavovi (2), (3) i (4) postaju stavovi (5), (6) i (7), te dodati stav (8) i (9):

- (2) Postupak aukcije se javno objavljuje na web stranici Operatora sistema podsticaja, Regulatorne komisije, Ministarstva, i najmanje u jednom dnevnom listu u Republici Srpskoj, te najmanje u jednom dnevnom listu u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i u službenom Glasniku Republike Srpske kao i najmanje u jednom međunarodnom pisanom ili elektronskom sredstvu informisanja.
- (3) Pokretanje postupka aukcije, dostavljanje i razmjena dokumenata, obavještanje,

objavljivanje i forma odluka, sprovodi se u skladu sa podzakonskim aktom donijetim u skladu sa ovim zakonom, u elektronskoj ili u papirnoj formi koja se određuje javnim pozivom.

- (4) Postupak aukcije mora biti objavljen najmanje 90 dana prije planiranog datuma početka aukcije.
- (8) Učesnici aukcije, te druga fizička ili pravna lica koja dokažu svoj pravni interes mogu prijaviti Regulatornoj komisiji sve uočene nepravilnosti u toku trajanja postupka aukcije.
- (9) Postupak podnošenja prijave, rokovi za podnošenje kao i način postupanja Regulatorne komisije po prijavi iz stava (5) ovog člana regulisat će se Pravilnikom iz člana 43. ovog Zakona.

Obrazloženje:

U vezi sa stavom (2) veoma je bitno da je Zakonom unaprijed utvrđeno na koji način će zainteresovani ponuđači biti upoznati sa postupkom aukcije. Naime, s obzirom da se radi o postupcima za koje ponuđači moraju unaprijed biti veoma dobro pripremljeni u smislu dokumentovanja svojih sposobnosti u finansijskom, ekonomskom, tehničkom, organizacijskom ili iskustvenom pogledu, potrebno je da se već u samom Zakonu propiše maksimalna transparentnost kod postupka objavljivanja aukcija odnosno da se objava postupka aukcije osigura u što većem broju lokalnih i međunarodnih sredstava informisanja čime bi se omogućila i veća konkurentnost u postupku aukcije i time postigli rezultati po realnim tržišnim uslovima.

U vezi sa stavom (3) svrsishodno bi bilo propisati da će postupak aukcije biti omogućen osim i papirnoj formi i u elektronskoj formi imajući u vidu globalnu tendenciju za digitalizacijom upravnih i postupaka nadmetanja u sistemu javnih nabavki.

U vezi sa stavom (4) potrebno je predvidjeti obavezan minimalan rok od 90 dana za objavu postupka aukcije prije datuma planiranog početka aukcije kako bi zainteresovani ponuđači imali dovoljno vremena da se pripreme za postupak aukcije.

U vezi sa stavom (8) veoma je bitno da se u postupku aukcije osigura najefikasnija i najpravičniji sistema prigovora odnosno pritužni s obzirom da se radi u postupcima u kojima država putem sistema zakonski uspotavljene operativne državne pomoći dodijelje značajna finansijska sredstva određenim licima, a koja se osiguravaju iz plaćanja naknade od strane krajnjih kupaca električne energije u Republici Srpskoj. Shodno tome, kako bi se učesnici aukcije i druga fizička i pravna lica koja imaju dokazan pravni interes mogli efikasno da dostave prigovore i primjedbe nužno je u samom Zakonu propisati da se takve primjedbe i prigovori mogu dostaviti Regulatornoj komisiji, a koja je u smislu zakona već određena da nadzire postupak aukcije te u slučaju neusklađenosti da nalaže Operatoru sistema podsticja otklanjanje nepravilnosti. Uprkos tome što Regulatorna komisija nadzire postupak aukcije, zainteresovan ponuđači kao i druga fizička i pravna lica koja mogu dokazati pravni interes u postupku aukcije, mogu raspolagati činjenicama i informacijam koja nisu u datom momentu

dostupni saznanjaju Regulatorne komisije te je svakako i takvi subjektima datim pravo na podnošenja prigovora odnosno primjedbi.

U vezi sa stavom (9), a imajući u vidu da je potrebno detaljno propisati način, rokove, postupanje Regulatorne komisije i ostala bitna pitanja vezano za postupak podnošenja prigovora i primjedbi, smatramo opravdanim da se ova materija treba bliže urediti u okviru podzakonskog akta iz člana 43. Zakona.

PRIJEDLOG 18.

U članu 40. Zakona nakon stava (4) dodati novi stav (5) i (6) pri čemu dotadašnji stav (5) postaje stav (7)

- (5) Tužba u upravnom sporu izjavljena protiv Rješenja iz stava 2. ovog člana odlaže izvršenje.
- (6) Nadležni sud kojem je dostavljena tužba iz stava (5) ovog člana dužan je donijeti odluku u upravnom sporu najkasnije u roku od 60 dana od dana uredno podnesene tužbe.

Obrazloženje:

U vezi sa stavom (5) bitno je istaći da u skladu sa odredbama primjenjivog Zakona o upravnim sporovima RS tužba u upravnom sporu po pravilu ne spriječava izvršenje upravnog akta protiv koga je podnesena. S tim u vezi ukoliko bi zainteresovano lice podnijelo tužbu u upravnom sporu protiv rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača navedeno znači da podnesena tužba ne bih spriječila da ponuđač zaključi predugovor odnosno ugovor sa Operatorom sistema podsticaja. S obzirom da upravni postupci u Republici Srpskoj u najgorem slučaju znaju trajati i više godina to bi značilo da bi izabrani ponuđač u međuvremenu razvijao projekat elektrane, uz rizik da sud kome je podnesena tužba može poništiti rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača koji je rješenjem Operatora proglašen za najpovoljnijeg ponuđača čime se ugovor raskida, a kako je to i predviđeno Zakonom. U takvoj situaciji ponuđač trpi enormnu štetu uslijed raskida ugovora i dovodi se u pitanja bankabilnost samog projekta izgradnje elektane. Također, tužilac koji je podnio tužbu u upravnom sporu, a posebno ukoliko se radi o ponuđača koji je učestvovao u postupku aukcije i koji u tužbi traži poništenje rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača, neodlaganje izvršenje rješenja bi moglo nanijeti štetu tužioca koja bi se teško mogla nadokanditi ukoliko bi uslijed poništenja rješenja njemu prvobitno trebao biti dodijeljen podsticaj. Kako bi se spriječilo nastajanje takve štete u konkretnom slučaju svrsishodno bi bilo da se u okviru ovog Zakona predvidi da tužba protiv rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku aukcije odlaže njegovo izvršenje do donošenja sudske presude po tužbi.

U vezi sa stavom (6) nužno je predvidjeti u Zakonu da je sud obavezan donijeti presudu u upravnom sporu po tužbi protiv rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača u roku od najkasnije od 60 dana od dana uredno podnese tužbe kako bi se onemogućilo da postupci traju neopravdano i neekonomično dugo vremena.

PRIJEDLOG 19.

U članu 41. stav (1) Zakona nakon riječi "dana" brisati riječi "prijema rješenja" i zamijeniti sa:

"pravosnažnosti rješenja"

Obrazloženje:

Kao u Prijedlogu 4.

PRIJEDLOG 20.

U članu 43. stav (1) dodati novu tačku 1) i 2) pri čemu dotadašnje tačke 1), 2), 3), 4), 5), 6) i 7) postaju tačke 3), 4), 5), 6), 7), 8) i 9), te dodati novu tačku 10) i 11) pri čemu dotadašnje tačke 8), 9) i 10) postaju tačke 12), 13) i 14):

- 1) tko ima pravo da podnese prijavu i da učestvuje u postupku aukcije,
- 2) maksimalna visina tržišne premije, odnosno visina maksimalne otkupne cijene,
- 10) postupak podnošenja i postupanje po prijavama u vezi sa nepravilnostima u toku postupka aukcije,
- 11) pravni lijek odnosno pravo na podnošenje tužbe protiv rješenja o postupku aukcije, te drugih pojedinačnih odluka u postupku aukcije,

Obrazloženje:

U vezi sa tačkom 1) veoma je važno da pravilnik o aukcijama najprije reguliše pitanje legitimiteta lica koja imaju pravo da učestvuju u postupku aukcije. Ovo pitanje je važno naročito za strane investitore koje će zanimati da li mogu da učestvuju u postupku aukcije ukoliko nemaju uspostavljen odgovarajući pravni subjektivitet u skladu sa primjenjivim zakonima BiH i/ili Republike Srpske, te je u tom kontekstu potrebno nedvojbeno da se definiše da li i strana fizička ili pravna lica mogu pod jednakim uslovim učestvovati u postupku aukcije.

U vezi sa tačkom 2) smatratmo svakako svrsishodnim da se jasno propiše maksimalna tržišna premija odnosno maksimalna otkupna cijena.

U vezi sa tačkom 10), a u kontekstu već navedenog u Prijedlogu 15 važno je detaljno propisati postupak podnošenja i postupanja po prijavama vezano za nepravilnosti u toku postupka aukcije.

U vezi sa tačkom 11), pravilnik treba propisati sve raspoložive pravne lijekove protiv svih pojedinačnih odluka u postupku aukcije odnosno pravo na podnošenje tužbe protiv rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku aukcije. Imajući u vidu da će postupak aukcije biti sličan postupku javne nabavke s obzirom da je organ koji raspisuje aukcije javni organ, te da se radi i dodijeli dozvoljene državne pomoći neophodno je urediti postupak na način da se

osigura maksimalna transparentnost, efikasnost i da se omogući djelotvoran pravni lijek odnosno mogućnost preispitivanja odluka Operatora u toku cijelog postupka aukcije, a ne samo nakon što se aukcija okonča, odnosno donese rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

PRIJEDLOG 21.

U članu 44. u stavu (9) nakon riječi "proizvodnji," dodati slijedeće:

...prednosti kod dispačiranja električne energije, uticaj promjene valutnog kursa na ugovor, izmjene zakona i drugih propisa uključujući i promjenu poreznih stopa i njihov uticaj na ugovor, događaji i okolnosti koji čine višu silu, mogućnost rješavanja sporova putem arbitraže, uslovi za raskid ugovora, mogućnosti ustupanja ugovora uključujući ustupanja bankama odnosno finansijskim organizacijama koje osiguravaju zajmove proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije, garancije Operatora odnosno Vlade za uredno plaćanje iz zaključenog ugovora, rizik od nemogućnosti da proizvedena električna energija bude preuzeta u mrežu bez krivice proizvođača...

Objasnenje:

Navedeni elementi ugovora o garantovanoj cijeni i tržišnoj premiji su standard u međunarodnoj praksi kojom se zahtjeva da sadrži bankabilni ugovor o otkupu odnosno odredbe koje bi ukoliko bi bile uključene u ugovor uticala na visok stepen bankabilnosti ugovora o otkupu. Banke naročito kod elektrana čije se finansiranje bazira na modelu projektnog finansiranja očekuju da u slučaju nemogućnosti ispunjenja ugovornih obaveza od strane proizvođača banka ima step-in pravo odnosno pravo direktnog ulaska u ugovor o otkupu električne energije. Također, jako je bitno da javni organ koji otkupljuje električnu energiju odnosno isplaćuje premiju pruži adekvatno sredstvo obezbjeđenja plaćanja u skladu sa zaključenim ugovorom.

PRIJEDLOG 22.

U članu 45. Zakona u stavu (1) nakon tačke 3) dodati tačku 4) koja glasi:

raskidom ugovora o podsticaju.

Objasnenje:

Ugovor se iz razloga koji su propisani istim može raskinuti jednostrano uslijed nastupanja raskidnih uslova kao i sporazumom odnosno voljom stranaka, te je u tom smislu potrebno propisati da pravo na podsticaj prestaje i na osnovu raskida.

U članu 45. u stavu (3) u tački 2) nakon riječi rješenjem dodati slijedeće:

...odnosno važećim propisima u Bosni i Hercegovini i Republici Srpskoj.

Objasnenje:

Proizvođač koji je ostvario pravo na podsticaj neće samo proizvoditi električnu energiju u

skladu sa rješenjem o podsticaju niti su svi uslovi za proizvodnju električne energije propisano isključivo tim rješenjem već je potrebno predvidjeti da proizvođač koji krši uslove iz svih drugih akata odnosno relevantnih propisa predstavlja osnov za ukidanje rješenje o podsticaju.

PRIJEDLOG 23.

U članu 45. stav (3) tačka 3) nakon riječi „izvršava“ potrebno je dodati riječ:

...bitne...

te nakon riječi „podsticaju“ dodati slijedeće:

...,a koje će biti definisane u ugovoru o otkupu,

Objasnenje:

Potrebno je napraviti jasnu distinkciju između bitnih povreda ugovornih obaveza i onih koje to nisu. Naime, imajući u vidu finansijski značaj za proizvođača, te korist koju će entitet RS, a samim ti i BiH imati od podsticanja proizvodnje električne energije potrebno je jasno propisati koje će to neispunjene ugovorne obaveze dovesti do raskida, a koje ne. Predmetne bitne obaveze u svakom slučaju je potrebno jasno definisati ugovorom.

PRIJEDLOG 24.

U članu 45. stav (3) nakon tačke 4) dodati novu tačku 5) koja glasi:

u drugim slučajevima u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku Republike Srpske.

Objasnenje:

Zakon o opštem upravnom postupku jasno propisuje u kojim sve slučajevima i pod kojim okolnostima se rješenje kao upravni akt može poništiti. Shodno tome potrebno je nedvojbeno utvrditi u Zakona da se rješenje o podsticaju, a koje predstavlja upravni akt može poništiti u svim slučajevima iz Zakona o opštem upravnom postupku.

PRIJEDLOG 25.

U članu 51. stav (1) je potrebno uskladiti sa odredbom člana 79. stav (1) Zakon o električnoj energiji RS

Objasnenje:

Navedena odredba nije usklađena sa odredbama već usvojenog Zakona o električnoj energiji RS. Naime, Zakon o električnoj energiji u odredbi člana 79. stav (1) propisuje da usluge punjenja električnih vozila mogu pružati snabdjevači krajnjih kupaca ili vlasnici javnih mjesta ili lica koja upravljaju javnim mjestima, bez obaveze pribavljanja dozvole za snabdjevanje električnom energijom. S tim u vezi predlažem usklađivanje ove odredbe sa odredbom Zakona o električnoj energiji.

PRIJEDLOG 26.

U členu 51. stav (4) nakon riječi „energijom“ dodati slijedeće:

...s tim da isti mora dostaviti Operatoru garanciju da je električne energije proizvedena isključivo iz obnovljivih izvora.

Obrazloženje:

Imajući u vidu trenutnu odredbu predmetnog stava proizilazi da operator koji pruža uslugu punjenja električnih vozila električnom energijom iz obnovljivih izvora energije može slobodno birati svog snabdjevača električnom energijom. Ukoliko bi se predmetna odredba ostavila u ovom obliku iz toga ne proizilazi jasna obaveza operatora da mora birati snabdjevača koji snabdjeva isključivo električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora energije. Shodno tome je potrebno dodati dio odredbe kako je to već predloženo.

PRIJEDLOG 27.

U členu 52. dodati novi stav (2) i (5) pri čemu dotadašnji stavovi (2), (3), (4), (5) (6), (7), i (8), postaju (3), (5), (6), (7), (8), (9) i (10)

(2) Krajnji kupac može biti domaćinstvo, stambena zajednica ili drugi krajnji kupac.

(5) Kupac-proizvođač može da instalira i skladišti električnu energiju za sopstvene potrebe u kombinaciji sa elektranom, pri čemu instalacija skladišta mora biti takva da skladište ne može da preuzima energiju iz prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog Sistema, već samo iz elektran..

Obrazloženje:

U vezi sa stavom (2) veoma je bitno uvesti i ovaj pojam stambene zajednice s obzirom da se otvara mogućnost i kroz sam Zakon da stambena zajednica može biti kupac- proizvođač. Definiciju pojma stambene zajednice je potrebno uključiti u član 1. Zakona. Može se i koristiti i termin zajednica etažnih vlasnika.

U vezi sa stavom (5) svrsishodno bi bilo svakako detaljnije propisati da kupac-proizvođač može instalirati i skladište električne energije ali samo iz elektrane, a ne i iz mreže odnosno prenosnog ili distributivnog sistema.

PRIJEDLOG 28.

U členu 59. stav (1) nakon riječi „sa“ dodati slijedeće:

...primjenjivim propisima u Bosni i Hercegovini i Republici Srpskoj...

Obrazloženje:

U cilju otklanjanja dilema potrebno je jasno propisati da se su zajednice obnovljive energije

pravna lica koja se osnivaju u skladu sa primjenjivim propisima u Bosni i Hercegovini i Republici Srpskoj. Nadalje, imajući u vidu da zajednice zasnivaju svoj rad na otvorenom i dobrovoljnom učešću njenih članova na osnovu navedene definicije je evidentno da bi svakako bilo za očekivati da zajednica ima onaj pravni obolik koji se temelji na zadružnim principima. Primjera radi u EU, skoro 70% energetske zajednice odnosno zadruge je osnovano u skladu sa Zakonom o zadrugama i u pravnom smislu se ne razlikuju od drugih zadruga poput poljoprivrednih zadruga na primjer.

PRIJEDLOG 29.

U članu 60. nakon tačke 2) u stavu (1) dodati tačku 3) koja glasi:

sve podsticajne mjere u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Obrazloženje:

Za ostvarivanja najboljih benefita odnosno koristi za Zajednicu potrebno je predvidjeti iste mjere kao i za druge komercijalne subjekte.

PRIJEDLOG 30.

U članu 65. nakon riječi „Republici“ dodati sljedeće:

...kao i drugim primjenjivim propisima u Republici Srpskoj kojim je regulisana izgradnja i korištenje energetske postrojenja.

Obrazloženje:

Izgradnja energetske objekata, osim strateških dokumenata i planova razvoja, se vrši i u skladu sa svim primjenjivim propisima Republike Srpske, a kojima se uređuje oblast građenja te je u tom smislu i potrebno dopuniti navedenu odredbu.

PRIJEDLOG 31.

U članu 66. nakon stava (2) dodati nove stavove (3), (4) i (5) koji glase:

(3) Ukolik je koncendent ujedno i vlasnik zemljišta na kojem se daje koncesija koncesionaru će se dati i pravo građenju nad predmetnim zemljištu u skladu sa primjenjivim zakonima u Republici Srpskoj.

(4) Koncesionar je dužan riješiti imovinsko-pravne odnose nad zemljištem na kojem je planirana izgradnja postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, a za koje je data koncesija i ukoliko to zemljište može biti predmetom stvarnih prava.

(5) Upis zabilježbe koncesionog prava na zemljištu nema status riješenih imovinsko-pravnih odnosa izuzeak ukoliko koncesija za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora nije data nad javnom ili opštem dobru.

Obrazloženje:

U kontekstu navedenog člana veoma je bitno utvrditi odnosno propisati odredbe koje se odnose na rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu predviđenom za izgradnju energetskih objekata putem lokacijske aukcije. Naime, u praksi je veoma česta pojava da investitor nakon što stekne koncesiono pravo na zemljištu koje je u vlasništvu Republike Srpske odnosno jedinice lokalne samouprave upiše koncesiju u zemljišnim knjigama, te smatra da su takvim upisom stečena i prava na korištenje zemljišta u svrhu izgradnje energetskih objekata. Međutim, imajući u vidu primjenjive propise u Republici Srpskoj koncesij na izgradnju i korištenje energetskih postrojenja ne podrazumijeva ujedno i pravo korištenje zemljišta za izgradnju, te je neophodno da sa vlasnikom zemljišta investitor reguliše pravni osnov za izgradnju. Institut koji odvaja vlasništvo nad zemljištem u pravnom smislu od vlasništva nad izgrađenim energetskim postrojenjem je pravo građenja i iznimno koncesija ali samo ukoliko je koncesija data na javnom ili opštem dobru koje ne može biti predmetom stvarnih prava. Uzimajući u obzir sve navedeno smatratmo relevantnim da se u okviru ovog Zakona predmetno pitanje reguliše na navedeni način čime bi se dala jasna uputa investitorima šta se u smislu imovinsko pravnih odnosa može smatrati pravno relevantnim i valjanim rješenjem.